

K Ó P E R A T Í V L A K O Z Á S I D Ő S E K N E K

Kiindulópont

A magyarországi idősothonok döntő többsége nem kóperatív szemléletű. Ebből számos probléma származik. Az állami intézményekben élő idős emberek között sokan rossz körülményekre és hiányos ellátásra panaszkodnak. Még a szinte megfizethetetlen magánotthonokban is előfordul az ígért körülmények és szolgáltatások elmaradása. A kóperatív otthonok kedvezőbb lakozási feltételeket biztosíthatnának az idős embereknek, kiküszöbölhetnék a jelenlegi rendszer hibáit.

Célok

Szeretnénk megtudni, hogy a mai idős emberek hogyan gondolkoznak az együttélésről. Ez az információ segíthet abban, hogy a gondolkozásmódjukhoz legjobban illeszkedő lakozási formát lehessen nekik biztosítani. Szeretnénk megismerni a jelenlegi idősothonok előnyeit, és ezeket a javasolt lakozási formába átmenteni. Szeretnénk megismerni a kóperatív szemléletű idősothonokban rejlt, ma hazánkban még igen kiaknázatlan lehetőségeket. Mindezek az információk segíthetnek abban, hogy egy jobb lakozási formát lehessen kialakítani az időseknek.

Fő kérdések

Milyen lakozási forma lenne ideális az idős emberek számára?
Hogyan gondolkoznak az idős emberek az együttlakozásról?
Az idősothonokról kialakult közvélemény mennyiben fedí a valóságot?
Milyen előnyei vannak a jelenlegi idősothonoknak, mit lehetne megtartani belőlük?
Milyen előnyök (és hátrányok) rejt a kóperatív szemléletű idős otthonok a hagyományos formával szemben?
Van-e létjogosultsága a külföldi mintáknak Magyarországon?

Hipotézis

A kóperatív otthonok a meglévő rendszernél kedvezőbb lakozási feltételeket biztosíthatnának az idős embereknek, kiküszöbölhetnék a jelenlegi hibákat.

Metódus

a jelenlegi helyzet objektív vizsgálata a jogszabályi háttér megismerésével és a szakirodalom áttekintésével
a jelenlegi helyzet szubjektív vizsgálata jelenleg idősothonban élőkkel készített interjúkon keresztül
jelenlegi magyar példák vizsgálata, előnyök és hátrányok megismerése
jól működő külföldi kóperatív otthonok vizsgálata, előnyök és hátrányok megismerése
a feltárt ismeretektől következő következtetések levonása, és javaslat egy idős emberek számára kedvezőbb lakozási forma kialakítására

Kiindulópont
Fő kérdések
Célok
Hipotézis
Metódus

Jelenlegi helyzet
objektív vizsgálata

Jelenlegi helyzet
szubjektív vizsgálata

Első következtetések

Példák gyűjtése

Példák gyűjtése és
vizsgálati szempontok
kialakítása

Példák szűrése és
vizsgálati szempontok
kialakítása

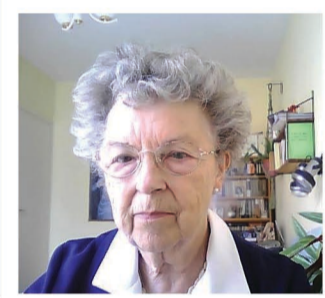
Szűkített példák
elemzése

A feltárt ismeretek
összegzése

Jövőkép kialakítása

Konklúzió

Kutatás folytatásának
lehetőségei

Interjú

a szubjektív vizsgálat szempontjából történt, az általunk jelenleg ismert, a kóperatív lakozási formához legközelebb álló példa egyik lakója, Juli nagymamájának szomszédja

Kérdések

Hogy alakult ki az együttélés, a Gyermekvárosban való lakás?
Miket szoktatok együtt csinálni?
Vannak-e hátrányai?
Ha most választhatnátok, hogy nyugdíjas korotokban hogyan szeretnétek élni, akkor mit mondanátok? így, vagy több magánszféra...?

összehasonlító adatok	Färðknäppen	Manazuru Forest House	Wohnfabrik Solinsiem	Sockenstugan	Retirement co-housing villages	Det Kreativ Seniorbo
mikor	1987		1998	1947/1999	2001	1992
hol	Södermalm, Stockholm	Japán, Manazuru	Sankt Gallen, Svájc	Kärropt, Svédország	USA	Dánia, Odense
lakók	40 éven felüliek, akik "függetlenek" családjuktól/gyerekeiktől; kötelező a szervezet tagja lenni, 47-95 évesek jelenleg	Erdelmiségi idős hölgyek, akik aktív részt vettek a politikai és kulturális életben. Közeli barátok		40 éven felüliek, akik képesek ellátni a következőket: főzés, takarítás, mosás, kertészkedés	Egy csoport ember, 50+, 70+	55+, de ma a lakosok átlagéletkora 70-78
lakókörülmény				Úgy nem költözhet be senki, hogy nem képes ellátni a három fő kritériumot, de ha időközben gyengül a szervezete, nem lakoltatják ki.	éves befizetés. Mindenki saját magát látja el, nincs közös étkeztetés. Két felvett apó dolgozik az egész faluban.	Gyerekeiktől függetlenek kell hogy legyenek, és képesek az önellátásra
lakások száma	43	10 apartman	17	44		
lakások mérete	37-75		60-90	31-70		53-85
közös helységek mérete	400		121			
mechanizmus	Alulról szerveződő		alulról szerveződő	önkormányzat?	alulról szerveződő	
lakók száma	50 bentlakó, 70 bejáró					
közös terek	tetőkert, "kandalló-szoba", recycling szoba - csere-rakár, újrafelhasználható szemét gyűjtése, étkező, konyha, szauna, tornaszoba, iroda (számítógép...), vendégszoba	Nappali, konyha, tatami szoba, japán fürdő. Vendégház, vendégszoba van fenntartva a látogatók számára.	étkező, konyha, közös szoba,	hobby szoba az alagsorban, épület körülvéve kert, szauna, tornaterem, kerékpártároló, saját komposzt	Szervezett: utaztatás (a városba, reptérre), programok (főzőiskola, színház, kirándulások, torna)	vendégház
létrehozás	Néhány középkorú kezdeményezésére alakult, akik számára fontos volt a jövőjük és azon életkörülményeik. Két kérdés foglalkoztatott meg: Hogyan tudnak középkorú- és idős emberek egymást segíteni több társadalmi kapcsolatot teremteni, és jobb minőségű életet teremteni az önkormányzattól függetlenül, és egymáshoz közelebb megélelőkörnyezetben; -Hogyan kéne az idős-középkorú emberek kiüresedett házaikat megtervezni/berendezni, hogy az üres nagy ház ismét használható legyen más gyerekes családok számára?	A tervet Moriko Kira nagymamája, és a közeli barátnői indítványozták, akik együtt szerettek volna élni, és eltölteni életük hátralévő éveit. A hölgyek korábban aktív politikai és kulturális életet éltek. Kezdetben felmerült az ötlet kapcsán a rossz befektetés lehetősége, de a hölgyek ragaszkodtak az elképzeléshez, így későbbiekben felmerült problémák (a kedvező tények mellett); jelenleg az elhalálozásokkal párhuzamosan nem tudják feltölteni a szobákat, a kezdeményezés folytonossága nincs kialakulva/kitalálva.	Alulról építkező. Négy egyedülálló nő, egy "apartman kiadó egyedülállóknak" cikkre felfigyelt, és megkeresték az újságíró. Kerestek egy építész, saját ötletek alapján épült a ház. (Bruno Dürr és felesége). Ez alapján kerestek egy meglévő épületet, hogy ráhúzzák a tervet, egy himzógyárat találtak.	Egy baráti társaság 1999-ben hoztak létre egy nonprofit szervezetet, a célból, hogy idős korukra egymás mellé költözhesse. Amerikában ezenkívül még 56 ilyen falu létezik. A nagy érdeklődésre való tekintettel hozták létre a "Village to Village" szervezetet, mely átfogja az 56-70 falut. Általában városrészeleken hozzák létre ezeket, urbánus környezetben. A Beacon Hill a mintamodell, ezt követi a többi kommuna.	A lakóközösség által létrehozott elképzelést, építész bevonásával valósították meg. A Kreatív Seniorbo 1992-ben készült el, a lakosok, építész, lakásszervezők és a helyi hatóságok több éves szoros együttműködése során. Az átlagéletkor már kb. 70 éves, a legfiatalabb lakó 70 éves.	
forrás			New approaches to housing for the second half of life	senior housing in Sweden (pdf)	http://www.vtwnetwork.org	senior housing in Sweden (pdf)
extra	Az újrafelhasználható szemét kváltásából szerezett pénzt jótékony alapítványoknak adják; kötelező a főző- vagy takarítócsoport tagja lenni hathetként	napenergia, erdőben, lankákon fekszik, tengerre is ki lehet látni	energiatakarékos kialakítás, napenergia, napkollektor	bolhapiacot csinálnak évek óta, saját háztartási komposzt. Községházaként is működik, tehát, napközben jöhet mindenki a foglalkozásokra, bekapcsolódhat a közösségi életbe. Akár teljes jogú tagként is, bentkérés nélkül. Nyílt filmklubot szerveznek		
építész		Moriko Kira	ARCHPLAN AG			
költség					\$600	10.971- 16.974 dán korona

